

Matkaveneilyvalmennus

Veneen pakkaaminen

Veneen pakkaaminen aloitetaan tyhjentämällä vene

Tyhjä vene varmistaa, että turhaa tavaraa ei tule mukaan ja että kaikki sopii järkevästi paikalleen. Tyhjentäminen on erityisen tarpeen pitkään muussa käytössä olleen veneen kohdalla mutta aktiivisen matkaveneen tyhjentäminen edes joskus auttaa pitämään painon ja tilan käytön kurissa.

Matkalle tarvitaan paljon tavaroita mukaan. Veneeseen mahtuu vain jonkin verran tavaroita. Matkalle ei kannata ottaa ainuttakan sellaista tavaraa, josta varmuudella tietää, ettei tule tarvitsemaan. Monet suomalaiseseen veneilyyn liittyvät esineet kuten pilkkihaalarit ja kumisaappaat ovat kesällä tarpeettomia ja vievät vain tilaa. Matkalla turhien tavaroiden on tehtävä tilaa tarpeellisille.

Oli vene kuinka suuri tahansa se on aina tilavuudeltaan ja kantavuudeltaan rajoitettu. Lisäksi asiaan kuulumattomat ja käyttöön huonosti sopivat tavarat ovat tiellä ja voivat haitata veneen tehokasta ja mukavaa käyttöä. Matkavarustelun ensimmäinen tehtävä on tarpeettoman tavaroiden vieminen pois.

Vene kannattaa pakata matkakuntoon useiden päivien aikana ennen lähtöä. Työt voidaan selkeästi tehdä siten, että vene (tai osa siitä) kerta kaikkiaan tyhjenetään laiturille. Kerääntyneestä tavaramäärästä valitaan mukaan tarvittavat ja loput viedään pois. Pois vietävä tavara ei välttämättä ole kelvotonta, se vain ei ole tarpeellista tai ei sovellu edessä olevalle matkalle. Pelkkä tilakohtainenkin läpikäynti jossa päätetään jokaisen esineen kohdalla mitä tehdään, on riittävää. Vuosia käytössä olleeseen veneeseen kertyy uskomaton määrä tavaraa, jonka paras paikka pitkällä matkalla ei ole olla veneessä mukana. Oman yli 30 vuotta jatkuneen matkaveneilyurani aikana en esimerkiksi muista tilannetta, missä ei olisi pärjätty ilman kumisaappaita.

Jos matka suuntautuu keskikesällä etelään, voidaan vähänkin paksummat vaatteet, huovat, makuupussit ja lämpimät jalkineet huoletta poistaa. Kerrastoja, takkeja, villapaitoja, pilkkihaalareita ja vastaavaa kertyy veneeseen uskomaton määrä. Riittää, jos mukana on yksi kevyt tapa pukeutua hieman kesäistä lämpimämmin. Mikäli venettä ajetaan ulkoa, tarvitaan luonnollisesti viimanpitävät puvut ajopuvuiksi, mutta katettu vene on pikemminkin liian kuuma kuin kylmä myös silloin, kun keskikesällä ulkona on ”koleata”.

Telttailuun ei ole suurempia mahdollisuuksia eikä teltta tällaisella matkalla tule kyseeseen edes lisämajoituksen muodossa. Satamissa on yleensä myös valmiita istumapaikkoja ilman, että telttatuoleja ja varsinkaan maissa käytettäviä pöytiä aivan välttämättä tarvitaan mukana. Kevyet istuma-alustat vievät vähemmän tilaa kuin tuolit ja yleensä ne riittävät niitä kertoja varten, kun halutaan ja voidaan istua maissa vaikkapa aallonmurtajan kivetyksellä.

Kirves ja pokasaha lienevät hyviä saariston tulisijoilla, mutta etelän satamissa saa sakot jos tekee tulet, puihin kajoamisesta puhumattakaan. Grilli, savustin, hiilet, purut yms. saattavat olla mukavia jonkun yksittäisen kerran myös pitkällä matkalla, mutta käytännössä niiden käyttö ahtaissa satamissa on usein kyseenalaista. Suurikokoisina ne voidaan jättää kotiin jos tilasta tulee pula. Monessa satamassa on grillejä ”talon puolesta”.

Veneeseen kertyy myös harrastevälineitä, joilla ei ole käyttöä. Venematka ei välttämättä ole kalamatka, joten useimmat kalastusvälineet voidaan jättää. Kiintoisaahan se kalamiehelle joskus on muilla vesillä kokeilla, mutta ainakin verkot ja vastaavat ovat tyypillistä kotivesien kalustoa.

Jolla

Jos veneessä kuljettaa jollaa, tulee sen olla omalla paikallaan kannella tai taaveteissa. Perässä hinaaminen ei ole turvallista pitkillä avomeriosuuksilla, joissa aallokko saattaa nousta huomattavaksi. Satamissa tulee hinattavan apuveneeseen kanssa ongelmia mennessä tullen. Kelluva apuvene ei kerta kaikkiaan sovi satamaan muita häiritsemättä. Kumiveneeseen hinaaminen takaperin puoliksi peräpeilille nostettuna on yleistynyt. Tämä lienee vapaasti hinaamista turvallisempi tapa, mutta on siinä myös haittiansakin. Huomioi, että kumivene ei saa estää portaiden käyttöä veteen pudonneen pelastautumisessa.

Kumivene, perämoottori ja bensatankki vievät yllättävän paljon tilaa. Pitkiä matkoja ei jollalla kuitenkaan tehtäisi, joten ainakin moottorin voisi jättää, vaikka näin harvoin näkee toteutuneen tämän päivän satamissa. Koska perillä tukeudutaan rakennettuihin satamiin, kumiveneestä olisi ylipäätään kovin vähän iloa haittaansa nähden. Sillä voisi etupäässä soudella aallonmurtajan sisäpuolella, aukon ulkopuolella tarvitaan usein jo isompaa venettä.

Kannattaa muistaa, että tosioloissa jollasta ei ole pelastusveneeksi – ajatus on silmänlumetta ja itsensä pettämistä!

Mitä mukaan?

Veneen tilat ja kantavuus asettavat rajat mukaan otettavan tavaran määrälle ja ihmisen mielikuvitus mukaan haluttavan tavaran määrälle. Pakkaamisen suunnittelu kannattaa aloita vaikka jo talvella. Tällöin selvitetään periaatetasolla se, paljonko tavaraa veneeseen mahtuu ja miten se sinne sijoitetaan.

On myös hyvä ottaa kantaa tavaran määrään. Matkalla kuitenkin tarvitaan selvästi enemmän tavaroita kuin viikonloppuna. Useimmat veneet on suunniteltu viikonloppuun matkoja varten. Oikealla pakkaamisella pitkällä matkalla tarvittavat tavarat saadaan mahtumaan mukaan käyttötilaa säästäten. Hyvä yleisohje mukaan otettavasta tavarasta on ensisijaisesti keskittyä sellaiseen, jota käytetään veneen reunalistan sisäpuolella.

Suurissa satamissa pääsee hankkimaan puuttuvaa materiaalia noin kerran viikossa, joten sen mukaan kannattaa tavaroiden määrää arvioida.

Satamista saa käyttöön yhtä ja toista

Satamissa varusteita on joko vapaasti käytettävissä, myytävänä tai vuokrattavana. Tästä esimerkkinä vaikkapa polkupyörä, jollaisia vuokrataan lähes jokaisessa vierassatamassa. Oma polkupyörä ei siis ole täysin välttämätön, vaikka pyörän käytöstä satamissa on selvää iloa ja hyötyäkin – esimerkiksi kauppamatkoilla ja aluetta kierretessä. Taittopyörät veneessä on mukava lisuke, mutta ilman pärjää loistavasti.

Yksittäinen kokemus voi sokeuttaa

Ihminen sokeutuu omalle kokemukselleen. Kerran hyödylliseksi koettu tavara saattaa syöpyä mieliin ehdottoman välttämättömänä, vaikka poikkeuksellinen tarve tuli eteen vain kerran. Tämä toimii myös toisen henkilön jakaessa kokemuksiaan.

On osattava arvioida, mitä tavaraa joskus on tarvinnut sattumalta ja mikä tavara on sellaista, minkä tarve on jatkuva tai todennäköinen. Arvovaltaisissa ohjeissa ja oppikirjoissa saatetaan ”syyllistyä” tähän samaan hätävarjeluun. Tämä selittää eri veneilijöiden kirjavat näkemykset tarvittavista tavaroista ja sen, miksi moni vene on puolillaan paikoilleen unohtunutta tavaraa. Oma lukunsa on tavarat, joiden tarve ja jopa käyttökelpoisuus jo ajat sitten ovat poistuneet, mutta tavara makaa veneessä yhä. Näitä löytää jopa ruuveilla kiinnitettyinä...

Arvoanalyysi

Tavaran mukaan otettaessa kannattaa huomioida kuinka usein tavaraa tarvitaan ja millaiset ovat seuraukset siitä, jos tavaraa ei ole. Esimerkiksi ruokailuvälineitä tarvitaan useampi kerta päivässä, vaikka ilmeisesti tulisi jotenkin toimeen. Vastaavasti sammutinta koko elinaikanaan tuskin tarvitsee kertaakaan, mutta jos se puuttuu kun tuli on irti, ollaan tosi pahassa pulassa. Tällaisten ääritapausten välillä löytyy tavaroita, joita harvoin tarvitaan ja joiden puute ei johda suuriin ikävyyksiin. Niistä karsitaan.

Pelastusvälineillä on etusija

Sanomattakin on selvää, että pelastusvälineiden tulee aina olla hyvin käsille saatavilla. Niitä ei saa sulloa sivummalle muun tavaran tieltä eikä muulla tavalla saa estää välineen käsille saamista. Näihin on päästävä nopeasti ja varmasti käsiksi. Mutta esimerkiksi liivien osalta riittää, että matkamiehistöllä on omat liivit helposti käsillä. Ylimääräiset veneen liivit voivat olla piilossa tai miksei osa niistä jopa kotona.

Ei myöskään saa pakata niin, että kulku veneen sisällä vaikeutuu. Kulkuteiden ja varauloskäyntien (luukusta) tulee olla selkeät ja käytettävissä. Samoin ei saa estää tärkeisiin kohteisiin luokse pääsyä kuten konetila, pohjahanat ja vastaavat. Ankkurointi ja kiinnitys tulee voida toteuttaa sujuvasti ilman, että varusteita täytyy alkaa etsiä muiden tavaroiden seasta. Pitkällä matkalla on monta kiinnitystä.

Veneen ehdoilla

Pakkaamisessa on huomioitava veneen oikea kellumisasento ja kuormitus. Tässä mennään joskus halpaan. Veneen painon ja painopisteen tulee olla järkevissä rajoissa varsinkin pitkällä matkalla. Kun vene on pakattu, kannattaa katsoa mitä myöten ja

missä asennossa se ui. Ero normaalitilaan saattaa ensi yrityksellä olla merkittävä. Veneellä ei saa olla pysyvää kallistumaa ja sen tulee kellua mahdollisimman vaakasuorassa myös pituussuunnan suhteen. Pakkaamista voi joutua korjaamaan. Vaarallinen virhe on lisätä kuormaa korkealle. Tällä heikennetään vakavuutta ja seuraukset voivat olla kohtalokkaita. Veneilijällä ei ole käytössä keinoja vakavuuden arvioimiseksi. Siksi on parempi lastata mahdollisimman alas ihan varmuuden vuoksi. Käytä pilssitilat ja vastaavat hyödyksi.

Erityisesti varotetaan kiinnittämästä raskaita esineitä keinuksi riippumaan tai jättämästä niitä vapaasti liikkumaan. Tämä voi heikentää vakavuutta tai aiheuttaa vahinkoja. Vakavuuteen vaikuttaa myös tankissa tai astiassa olevan nesteen vapaa pinta. Tämä on lähinnä huomioitava lisätankkien rakentamisessa tai suurten irtotankkien tuomisessa veneeseen. On vakavuuden kannalta parempi, että tankki on veneen pituus- kuin poikittaissuuntaan. Ja vaarallisinta on silloin, kun tankki ei ole tyhjä eikä täysi.

Kaksivaiheinen pakkaus

Harvoin tarvittavat tavarat pakataan vaikeimmin luokse päästäviin paikkoihin. Monesti kannattaa tietyn tavaran pääosasta erottaa pieni määrä -esimerkiksi puolen viikon tai jopa päivän tarve -ja pakata se helpommin käsille saatavaan paikkaan. Näin teen itse vaatteiden ja merikarttojen suhteen. Tällä tavoin "pilssin pohjia" joudutaan kaivelemaan harvemmin ja hetki voidaan valita sopivaksi. Päivämatkan aikana ei tulisi tarvita mitään vaikeasti käsille saatavaa.

Tavara kannattaa pakata pienissä erissä. Tällöin tila tulee paremmin täytettyä ja eri tavaroita on helpompi ottaa käsille.

Suuret laukut jätetään kotiin sen jälkeen kun tavarat on sijoitettu veneeseen. Kangaskassi ei juuri vie tilaa, mutta matkalaukku on veneessä mahdoton. Matkalla tuskin tarvitaan laukkuja – miksi ottaa sellaisia mukaan?

Pakkaa merta varten

Paitsi että tavaraa on sopiva määrä mukana oikein sijoitettuna, huomiota tulee kiinnittää tavaroiden paikoillaan pysymiseen matkan aikana. Vanhan katsastuksen sääntö: Yli 5 kg paikallaan ja yli 15 kg kiinnitettynä ei ole turhaa. Liikkuessaan raskas esine aiheuttaa tuhoa joko äkkinäisellä rysäyksellä tai vähitellen hankaamalla. Sen lisäksi tulee huolehtia siitä, että lukuisat kevyemmät tavarat aina vuoteiden patjoja myöten pysyvät paikoillaan merenkäynnissä.

Kaappien ovien tulee pysyä kiinni ja vetolaatikoiden paikoillaan myös pitkäaikaisessa veneen heilumisessa. Pitkällä matkalla tavaroiden irrallisuus vaikuttaa paljon pitempään kuin kotovesillä. Ja seuraukset kehittyvät sen mukaisesti.

Pakkaa vene meriklaaristi!